

**МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ, АНГЛІЙСЬКОЮ,
ПОЛЬСЬКОЮ ТА РОСІЙСЬКОЮ
МОВАМИ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*XII Міжнародної науково-
практичної конференції
молодих вчених, курсантів
та студентів*

*До 70-річчя
заснування університету*

**ПРОБЛЕМИ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

Частина 1

Львів – 2017

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

д-р техн. наук **Рак Т.С.** – головний редактор

д-р с.-г. наук **Кузик А.Д.** – заступник головного редактора

д-р техн. наук **Гащук П.М.**

д-р техн. наук **Гуліда Е.М.**

д-р техн. наук **Зачко О.Б.**

д-р техн. наук **Ковалишин В.В.**

д-р психол. наук **Кривопишина О.А.**

д-р техн. наук **Семерак М.М.**

д-р фіз.-мат. наук **Стародуб Ю.П.**

д-р фіз.-мат. наук **Тацій Р.М.**

канд. техн. наук **Басов М.В.**

канд. екон. наук **Горбань В.Б.**

канд. техн. наук **Горностаї О.Б.**

канд. геол. наук **Карабин В.В.**

канд. техн. наук **Кирилів Я.Б.**

канд. фіз.-мат. наук **Меньшикова О.В.**

канд. техн. наук **Пархоменко Р.В.**

канд. екон. наук **Повстин О.В.**

канд. техн. наук **Ренкас А.Г.**

канд. техн. наук **Рудик Ю.І.**

канд. психол. наук **Слободяник В.І.**

**ОРГАНІЗАТОР
ТА ВИДАВЕЦЬ**

Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності

**Технічний редактор,
комп'ютерна верстка
Друк на різнографі**

Хлевной О.В.
Трачук О.В.

Відповідальний за друк Фльорко М.Я.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: ЛДУ БЖД, вул. Клепарівська, 35,
м. Львів, 79007

Контактні телефони: (032) 233-24-79,
тел/факс 233-00-88

E-mail: *ndr@ubgd.lviv.ua*

Проблеми та перспективи розвитку системи безпеки життєдіяльності: Зб. наук. праць XII Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених, курсантів та студентів: [в 2 ч.]. Ч. 1. – Львів: ЛДУ БЖД, 2017. – 358 с.

Збірник сформовано за науковими матеріалами XII Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, курсантів та студентів «**Проблеми та перспективи розвитку системи безпеки життєдіяльності**», присвяченої 70-річчю заснування Львівського державного університету безпеки життєдіяльності.

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

- Пожежна та техногенна безпека.
- Організаційно-правові аспекти забезпечення безпеки життєдіяльності.
- Організація проведення аварійно-рятувальних робіт та гасіння пожеж.
- Цивільний захист.
- Екологічні аспекти безпеки життєдіяльності.

© ЛДУ БЖД, 2017

Здано в набір 01.03.2017. Підписано до друку 13.03.2017. Формат 60x84^{1/3}. Папір офсетний. Ум. друк. арк. 24. Гарнітура Times New Roman. Друк на різнографі. Наклад: 100 прим.
Друк: ЛДУ БЖД
вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007.

За точність наведених фактів, економіко-статистичних та інших даних, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації, відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів. При передрукуванні матеріалів посилання на збірник обов'язкове.

УДК 614.842

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОТИПОЖЕЖНОГО ЗАХИСТУ КОЛІСНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Ганченко І.Ю.

Гаврилюк А.Ф., канд. техн. наук.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

У [1-3] вказано, що транспортні засоби повинні забезпечувати безпеку людей, які користуються транспортними засобами чи беруть участь у дорожньому русі. Важливим елементом загальної безпеки зазначених транспортних засобів є їхня пожежна безпека. Пожежі, що виникають на транспортних засобах, відносяться до надзвичайних ситуацій техногенного характеру, які супроводжуються виходом їх з ладу, і досить часто, призводять до загибелі або травмування людей та значних матеріальних втрат. Варто відмітити, що в Україні у 2015 році, порівняно з 2000 роком, кількість пожеж зросла у 1,8 раза, а прямі матеріальні збитки – у 14 разів!

Причини виникнення пожеж обумовлені конструктивними та технологічними особливостями, наявністю легкозаймистих та горючих рідин (паливо-мастильних, охолоджуючих і гальмівних рідини) і матеріалів (пластмаси, штучна шкіра, поролон, синтетичні речовини, тканини тощо), рівнем контролю за технічним станом, умовами експлуатації, роком випуску КТЗ, тощо [4]. Відомо, що на величину наслідків від пожеж (загибель та травмування людей, матеріальні збитки) впливає ефективність системи протипожежного захисту. Найбільшого розповсюдження у наявних системах протипожежного захисту транспортних засобів отримали переносні вогнегасники (далі – вогнегасники).

На підставі аналізу нормативно-правових актів, які стосуються автомобільного і міського електричного транспорту, а саме Законів України «Про транспорт» [1], «Про автомобільний транспорт» [2], «Про дорожній рух» [3], «Правил дорожнього руху» затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 р. № 1306 [5], їх дозволяється використовувати, лише відповідно до вимог безпеки перевезення, охорони праці та екології, а також наявності укомплектованого та працездатного вогнегасника. Згідно з пунктом 3.6.1 «Правил експлуатації трамвая та тролейбуса» [6] передбачається, що «підготовлений до випуску на лінію трамвайний вагон або тролейбус повинен бути екіпований вуглекислотним (порошковим) вогнегасником або ящиком (мішечком) із сухим піском». Детальні вимоги щодо оснащення КТЗ вогнегасниками наведено у [7].

Разом з тим, як свідчить статистика пожеж, використання вогнегасників є недостатньо ефективним через: ізоляцію простору, де виникла по-

жежа (моторний, паливний, багажний відсік); важкодоступністю до осередку пожежі в наслідок блокування дверей, капота, що властиво під час ДТП, коли деформований кузов КТЗ; стрімким розвитком пожежі, і як наслідок, утрудненням, а деколи і неможливістю застосувати вогнегасник на початковій стадії горіння; неможливістю застосування вогнегасника при виникненні пожежі під час руху, а також в разі відсутності водія під час стоянки КТЗ на стоянках; необізнаністю водіїв і пасажирів з практичними навиками застосування сучасних взірців вогнегасників.

Варто відмітити, що зазначені вище нормативно-правові акти не повною мірою враховують сучасний стан КТЗ з точки зору пожежної безпеки, а також не враховують класифікацію транспортних засобів згідно з [8], а також не передбачено укомплектування вогнегасниками колісних транспортних засобів категорії L. Разом з тим не передбачено використання автоматичних установок виявлення та гасіння пожежі на колісних транспортних засобах.

З урахуванням вищевикладеного, можна стверджувати, що в Україні нормативно-правова база, що регламентує вимоги до оснащення транспортних засобів вогнегасниками, не відповідає умовам сьогодення і потребує перегляду та внесення змін.

Література:

1. Закон України № 233/94-ВР від 10.11.1994 р. Про транспорт: за станом на 13.05.2010 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во., 2010. – 15с. – (Бібліотека офіційних видань).
2. Закон України № 3492-IV від 23.02.2006 р. Про автомобільний транспорт: за станом на 04.07.2013 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во., 2013. – 69с. – (Бібліотека офіційних видань).
3. Закон України № 2953-III від 28.01.1993 р. Про дорожній рух: за станом на 04.07.2013 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во., 2013. – 32с. – (Бібліотека офіційних видань).
4. Гудим В. І. Аналіз систем та агрегатів автотранспортних засобів за рівнем пожежної безпеки / В. І. Гудим, А. Ф. Гаврилок // Пожежна безпека: Зб. наук. праць – Л.: ЛДУ БЖД, 2013. – № 23. – С. 58-63.
5. ПКМУ №1306 від 10.10.2001р. «Про правила дорожнього руху»
6. Правила експлуатації трамвая та тролейбуса (затверджені наказом Державного Комітету України по житлово-комунальному господарству від 10.12.96 № 103, зареєстровані Міністерством юстиції України 06.03.97 за № 66/1870).
7. ПКМУ № 394 від 03.09.2009р. «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 1997 р. № 1128 і від 10 жовтня 2001 р. № 1306».
8. ПКМУ №1166 від 22.12.2010р. «Про єдині вимоги до конструкції та технічного стану колісних транспортних засобів, що експлуатуються»